

REFERENCES

1. DIRECTIVE 2009/138/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II).
2. KAFKOVÁ, E. a kolektiv., Poistovníctvo. Vybrané kapitoly. Praktikum. Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM, 2006.
3. KAFKOVA E. a kolektiv, Zakłady poistovníctva, Bratislava, Vydavateľ'stvo EKONOM, 2012.
4. KAFKOVA E., KRACINOVSK M., Development of Commercial Insurance Business in Slovakia and Hungary in the Years 1997 — 2006, Journal of economics, Slovak Academy of Sciences, Bratislava, 2008.
5. ŁAŃCUCKI J., Podstawy finansów ubezpieczeń gospodarczych, PWN, Warsaw 1996.
6. PUKAŁA R., Potencjał rynków ubezpieczeniowych krajów Europy Wschodniej [w] Ubezpieczenia gospodarcze i społeczne. Wybrane zagadnienia ekonomiczne, redakcja naukowa Wanda Sułkowska, Oficyna Wolters Kluwer Polska, Warszawa, 2011.
7. PUKAŁA R., Rynki ubezpieczeniowe europejskich państw byłego ZSRR w warunkach kryzysu gospodarczego w Handel i współpraca międzynarodowa w warunkach kryzysu gospodarczego, praca zbiorowa pod red. M. Maciejewskiego i S. Wydymusa, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków, 2011
8. STROINSKI K., Solvency II — nadzór, wymogi zarządcze oraz nadzór grupowy, Warszawa, PIU Deloitte Advisory Sp. z o.o., 2008.

УДК 368

О. В. Кнейслер,

канд. екон. наук, доц.,

докторант кафедри міжнародних фінансів,

Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вагомим чинником, що перешкоджає активізації та розвитку інтеграційних і глобалізаційних процесів на українському ринку перестраховання, є наслідки економічної кризи, яка розгорнулася у світовому масштабі в 2008 році, виявила нові та поглибила низку вже існуючих проблем, пов'язаних з низьким рівнем нагляду і регулювання страхового сектору економіки України. Відповідно, особливо актуалізувалися проблеми недосконалого державного

регулювання перестраховального ринку в Україні в умовах його інтегрованості в глобальну страхову систему. У цьому контексті серед науковців і практиків активно обговорюються питання щодо запровадження нової моделі регулювання і нагляду у сфері ринків фінансових послуг, створення єдиного мегарегулятора, наглядового органу за функціонуванням усіх учасників фінансового ринку. Однак, думки вчених-економістів стосовно доцільності створення єдиного регулятора для усього фінансового сектору розділилися.

Так, Л. Временко вважає, що введення єдиного регулятора дозволило б оптимально розподілити компетенції, підвищити якість і ефективність нагляду, сформувати погоджену політику і уніфікувати підходи в сфері нагляду за всіма секторами фінансового ринку, мінімізувати міжвідомчі суперечки [1, с. 5]. Аналогічну позицію займає Н.В. Ткаченко, наголошуючи, що суперечності, які виникають при розподілі повноважень між регуляторами окремих сегментів фінансового ринку, можуть бути вирішені за умови створення єдиного мегарегулятора на ньому [2, с. 386].

Водночас, І.О. Школьник переконує, що «в умовах розвитку кризових явищ в економіці і, зокрема, у фінансовому секторі дана реформація є недоцільною, оскільки, як показує досвід країн, що запровадили мегарегулятор, на етапі його створення та перепідпорядкування функцій рівень ефективності фінансового нагляду дещо знижується, що є неприпустимим в існуючих умовах» [3, с. 358]. Ми повністю поділяємо думку автора і вважаємо, що створення в Україні єдиного фінансового регулятора є передчасним і небезпечним, оскільки вирішення проблеми ефективного регулювання ринків фінансових послуг таким методом можливий при досягненні високого ступеню зрілості вітчизняного фінансового ринку, створенні диверсифікованих фінансових інститутів і об'єднань.

Розглянувши основні підходи до регулювання перестраховального ринку в країнах-членах ЄС, зауважимо, що вони дещо відрізняються. Зокрема, у Великобританії, Данії Люксембурзі та Португалії законодавство в однаковій мірі регулює діяльність перестраховиків і прямих страховиків, тоді як у Греції, Бельгії та Ірландії взагалі не існує положень про нагляд і контроль за діяльністю перестраховиків [4, с. 61]. Усе вище зазначене свідчить про відмінності у регулюванні перестраховальної діяльності на різних національних ринках у світі.

Основним органом нагляду за перестраховальною діяльністю в Європейському Союзі є Міжнародна Асоціація органів страхо-

вого нагляду (IAIS), якою ще в жовтні 2003 року було прийнято Стандарт № 8 «Здійснення нагляду за перестраховиками». У ньому передбачено основні принципи щодо мінімальних вимог здійснення нагляду за перестраховиками [5, с. 57]: регулювання і нагляд за технічними резервами перестраховика, інвестиціями і ліквідністю, вимогами до капіталу, політика і процедури для забезпечення ефективного корпоративного управління повинні характеризувати специфіку перестраховального бізнесу і їх повинні доповнювати системи обміну інформацією між наглядовими органами; ліцензування і можливість відкликання ліцензії, тестування на відповідність персоналу, взаємовідносини в об'єднаннях перестраховиків, нагляд за всіма видами діяльності, внутрішній контроль та аудит, правила звітності для перестраховиків мають бути аналогічними, як і для страховиків. Відповідно зазначені принципи нагляду за перестраховальною діяльністю, прийняті Міжнародною Асоціацією органів страхового нагляду, спрямовані на посилення нагляду за перестраховиками на світовому ринку перестраховування. Однак, не всі перестраховики є прихильниками введення єдиних стандартів нагляду, оскільки виникне можливість формування єдиного наглядового органу, який здійснюватиме контроль над усім світовим ринком перестраховування. На нашу думку, враховуючи міжнародний характер перестраховальних відносин, доцільним є запровадження єдиних вимог до їх регулювання, що сприятиме посиленню інтеграційних процесів у світі та формуванню глобального страхового простору.

На даному етапі економічного розвитку України саме оптимальне поєднання секторної та функціональної моделей фінансового регулювання ринкових процесів створить можливості для концентрації уваги на ефективному розвитку відповідних секторів фінансового ринку, серед яких вагому нішу займають страховий і перестраховальний ринки. Основним недоліком такої моделі регулювання і нагляду є дублювання функцій окремими регуляторами, можливий ризик надмірного дроблення повноважень кожного з регулятивних органів. Тому вважаємо за необхідне для підвищення ефективності функціонування наглядових органів на фінансовому ринку спрямувати усі зусилля держави на забезпечення дієвої системи комунікацій між органами регулювання і нагляду та їх інституційної незалежності, а органів нагляду за перестраховальними операціями — на впровадження загально визнаних у світі єдиних стандартів регулювання ринку перестраховування з метою прискорення його інтеграції до світової спільноти.

Список літератури

1. *Временко Л.* Мегарегулятор фінансового ринка — стратегія будучого / Л. Временко // *Insurance Top*. — 2009. — № 3. — С. 4—5.
2. *Ткаченко Н. В.* Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика [Текст]: монографія / Н. В. Ткаченко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — Черкаси: Черкаський ЦНТЕІ, 2009. — 570 с.
3. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації : монографія / Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А та ін. — Суми: Університетська книга, 2011. — 388 с.
4. *Ткаченко Н. В.* Міжнародний досвід регулювання перестрахових операцій / Н. В. Ткаченко // *Збірник наукових праць ЧДТУ*. — 2010. — № 22. — С. 58—66.
5. *Артамонов А. П.* Основные направления государственного регулирования перестрахования в соответствии с требованиями Международной Ассоциации органов страхового надзора / А. П. Артамонов // *Страховое дело*. — 2006, июль. — С. 55—64.

УДК 338.467

Ю. М. Коваленко,

канд. екон. наук, доцент,
професор кафедри фінансових ринків,
Національний університет державної податкової
служби України

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ФІНАНСОВИХ І СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

Численна різноманітність послуг потребує ефективної системи їх класифікації. Більшість дослідників обмежуються лише національною економікою і не беруть до уваги стандарти, що їх пропонують міжнародні організації. Наприклад, у СНР`2008 послуги як вид економічної діяльності поділяються на чотири категорії: споживчі (ресторани, готелі, домашні послуги); соціальні (освіта, медична допомога, благодійні послуги); виробничі (інжиніринг, консультації, фінансові і кредитні послуги); розподільчі (торговельні, транспортні, фрахт) (цит за: [1, с. 147]). ГАТС СОТ класифікує послуги так: ділові; послуги у галузі зв'язку і аудіовізуальні послуги, будівельні і пов'язані з ними інженерні послуги; дистриб'юторські послуги; послуги у галузі освіти; послуги, пов'язані з охороною навколишнього середовища; фінан-